Hawaii . Hilo .
THE INDEPENDENT

NP 4671

APRIL 17, 1941

MICROFILMED 1989
LIBRARY OF CONGRESS
PHOTODUPLICATION SERVICE
WASHINGTON, D.C. 20540

Hawaii

Hilo

THE INDEPENDENT

April 17, 1941

NOTE: Published twice a month.

In English with articles in different dialects such as Visayan and Ilocano.

CONTENTS

1941: April 17

THERE WERE IN THE ORIGINAL FILE SOME PAGES CONTAINING MUTILATIONS AND OTHER DEFECTS. THESE UNAVOIDABLY CONSTITUTE PART OF THE FILMED FILE.

APRIL

THE INDEPENDENT

NOT AN ASSOCIATION ORGAN BUT A FREE PRESS FOR THE WHOLE FILIPINO COMMUNITY

We Maintain Our O... ...pine News Bureau in Manila — HILO, HAWAII, THURSDAY, APRIL 17, 1941 — Correspondents on all the Islands and Continental U. S. A.

MAIL SCHEDULE

Mah... Sa 5,000 Ang Dumalo Sa Luneta

Masayang Luau Na Parangal Sa Mga Ikinasal

Niuong Marso 28 isang malaking piging ang ginanap sa bahay ni G. at Gg. Hilarion Enriquez na bilang parangal sa pakiki-isang dibdib ng kanyang anak na si Robert kay Bb. Annie Goo, anak ni Fong Goo ng Hilo.

Ang piging ay dinaluhan ng marami na kinabibilangan ng iba't ibang lahi na mga kaibigan ng mga magulang at ng mga bagong kasal at isa sa mga tanging nagdidalo ay si Abe A. Albayalde, isang pangasiwa sa programang Pilipino sa istasion ng radio KTOH sa Kauai na nagbakasion dito ng mga nakaraang araw.

Nagparinig ng mga kawillwiling awit sila Annie Herring, Katherine Vella, Fred Padayao at Lourdes Pitoy. Sila Cecilia Goo, Maggie Goo, Katherine Vella at Annie Vella at nagsisayao naman ng hula.

Ang mga orkestang Pilipino Blues at Moke's Melody Boys ay siya namang nangasiwa sa mga tugtugin.

Ang mga nagsidalo sa piging na ginanap ay itong mga sumusunod:

Abe A. Albayalde, Kauai; A. J. Montilla, Hilo businessman; Ricardo Labez, managing editor ng The Independent; Vidal G. Enad, of The Independent staff; Father Rudolph.

Mr. and Mrs. Fong Goo, Mr. and Mrs. August Herring, Mr. and Mrs. Kasu Morita, Mr. and Mrs. James Makuskane, Mr. and Mrs. Moses Makuskane, Mr. and Mrs. Solomon Kawano, Mr. and Mrs. Walter ...s. Kamelamela, Miss ...mela.

... Kaalpha, Ella Kaho... ...ala Mikau, Joe Braz, ...oosain, Manuel Me... ...Vieira, Mr. and ... Mr. and Mrs. ...

Dinadalawang Taon Ang Timpalak Ng The Independent

Ang unang putok ng timpalak ng pahayagang The Independent ay nagsimula ngayong araw na ito. Nangunguna sa mga kandidatang napatala na ay sila Bb. Loretta Rosario, Waimea; Bb. Felisa de la Cruz, Honomu; si Bb. Marie Flores ng Paauilo; Filly Reyes Fabala, at Sally Dacoscos, Honolulu. Ang mga larawan ng taong ito ay inyong makikita sa tabi nito.

Ito pa lamang ang kauna-unahang timpalak na nagbibigay ng malaking pabuya at pagkakataon sa magwawagi. Siya ay makapaglalakbay sa Maynila na walang gugol at naisay sa paradang gagana-pin dao... kaarawan ng Commonwealth ng Pilipinas na kikilalaning reyna ng mga Pilipino sa Haway.

Sa Maynila ay magkakaroon din siya ng pagkakataon na maging artista kung siya ay pelarin sa pagsubok (screen test), at siya ay magiging pandangal na panauhin ng Velez-Velarde Music company, tagapagtathala ng mga musika at ahente ng mga artista.

Ang kinakailangan lamang upang maging kandidata at makipagpagalaran sa malaking pagkakataong ito ay ang kayo ay lahing Pilipino o may dugong Pilipino. Ang timpalak na ito ay walang iniwan sa mga ginaganap taon taon ng mga malalaking pahayagan at mga rebista sa Maynila.

Maaaring magtamo ng mga boto sa pamamagitan ng nakalathalang balota sa pahayagang ito o sa pagiging mag... babasa ng The Independent. A... mga kandidata ay magkakam... pa rin ng malaking gantimpala iba pa sa kanilang tatamuhin... mga boto sa pagkulis ng mga magbabasa.

Bb. MARIE FLORES

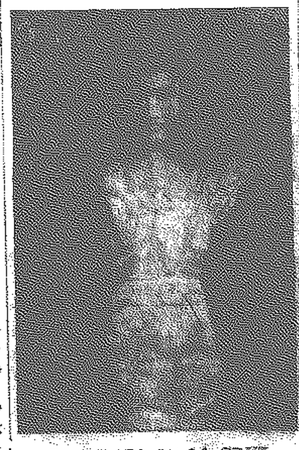

Bb. FELIZA DE LA CRUZ

Bb. LORETTA ROSARIO

Si Santiago Navalla at Ruth Yniguez na naninirahan sa Waipunalei, ay kumuha ng pahintulot sa pagpapakasal niuong Abril 3.

...turuo Ng Tagalog ...or Lining

...sala ang ating magiting na ...w. Vidal M. Lining ay nag... ...ng pasaralan sa wikang Taga... ...kanilang simbahan duon na ...dinulan niuong Marzo 17. Ang ...lang hakbang na kanilang gina... ...wa ay ang paglalagay ng mga pinuno at ang mga nahalal ay ang mga sumusunod:

Sidong Gutierez, Pangulo; Bb. Ruth Lining, pangalawang pangulo; Bb. Connie Galves, Kalihim; Bb. Linda Villaroz, ingat-yaman, at si Pastor Lining ang sanggunuian at guro.

Ang una nilang pinag-aaralan ay ...kung paano ang pagdadala ng kapulungan. Gaya baga sa pagtawag sa panguio, pagmumungkahi at pagsasara ng mungkahi, na pawang sa wikang Tagalog.

Napagkasunduan nila na manilitahan ng 10 sentimos ang sino mang magpalya na walang kadahilanan.

Nilalakad Maging Pangalawang Pangulo

Si Quintin Faredes ay ilinalitang kanyang inihahanay ang nga laban (antis) sa Asamblea upang tulungan ang kanyang kandidatura sa pagka pangalawang pangulo na kalaban ni Osmena.

...ngilan-ilang "old timers" na nabubuhay pa, ay ...sasabi kong ang kaunting kaluwagan ngayon kilalanin man o hindi ng mga summod sa inyo, ay utang sa inyong mga nagbukas ng landas (pioneers) sa lugar na ito na nuong una kung tawagin sa ating bayan ay inpierno at lupain ng mababangis na mga hayop.

Ang mga mangilan-ilang "old timers" na natitira pa at mga kabataang inyong naiwan ay binabati ko rin sa kanilang pagpupunyagi sa pagpapatuloy ng inyong mga sinimulan hanggang humantong duon sa talektok ng tagumpay sa ikagiginhawa ng sarile at ikararangal ng bayang tinubuan.

Ang nga kabataan ngayon na marunong kumilala ng utang na loob at may malawak na kaisipan at ang nga susunod pa sa kanila, darating ang panahon na maiari ding makapagpasalamat nang dahil sa inyo ay ang kanilang pamumuhay dito ay naging maligaya.

Inuulit ko na ang abang lingkod ninyo ay bumabati at nagpupugay sa inyong kahapon.

Magiging Masigla Ang Konsierto Sa Mga Bisaya

NI ALBIN B. GINT

Nuong Sabado ng gabi sa Moohean park, sa ilalim ng pangangasiwa ng The Independent at Bagong Silang, kapisanang itinatag ng mga Bisaya sa pulong ito ng nakaraang buan, ay minsan pang naipakilala ng mga Pilipino ang kanilang kagitingan sa larangan ng musika at pagawit.

Ang mga kabalayan na nagsipanggaling sa iba't ibang pook ng malaking pulo at ibang lahing magiliwin sa nga tugtugin at kantahing Pilipino ay nagkaroon ng pagkakataong makita at mapakinggan ang nga piling mangawit ng ating lahi sa ating lipunan.

Ang mga nahuli sa pagdating sa may mahigit na 5,000 na nga nagsidalo, baga man dinig na dinig nila ang mga tugtugin at kantahin sa pamamagitan ng "loud speaker", sa pagnanais makasulyap sa mga naggagandahang mga kababaihan natin na sadyang pinili sa pagtatanghal ng programang ito ay nagtila na lamang sa pagtitinyakad at ang iba ay nagtayuan sa nga gilid ng nga karong naugang nagsipasok sa luneta.

Alinsunod sa itinakdang oras, ng ika 7.30 ay pinasimulan ang programa ng Tagapagpakilalang Ricardo Labez, na siya rin ang pangong tagapangasiwa ng konsiertong ito.

Napapatangi Sa Lahat

Nangunguna sa konsierto na kinagiliwan ng madla ay ang nga piling tugtugin ng banda ng Olaa na pinangangasiwaan ni Prof. Andres Bacig, ang nga awit lila ng Bacig na sinaliwan sa piano ni Conchita Galvez, ni Gg Gloriana Bartolome Adap na sinaliwan sa piano ni Gg. Simprosia Ramos, ni Bb. Gloria Alicuben, Bb. Catalina Montizor at ng tatlong mang-aawit sa radio na kilala sa pamagat na "Playmates Trio."

Napatangi din ang nga sayaw na Senorita at sayaw Pilipino na ginampanan ng Sampaguita Girl Reserves na sinaliwan sa piano ni Gg. Lily Alicuben at "hula" ni Josephine Lacuesta na sinaliwan ng kanta ng kanyang guro na si Gg. Rosabelle Kuamoo.

Kalakip din sa nga tanging tugtugin ay ang ipinaring ni Eddie Maesato, Marimba soloist, na kanyang tinugtog ang William Tell.

Si Dado Marino Ay Natalo Sa Unang Laban Sa E. U.

Si Dado Marino kampeon sa kapuluan sa timbang 115 ay natalo sa kanilang unang laban sa Cleveland sa pamamagitan ng batol kay Lefty Jackson. 115 sin ang timbang, niuong Lunes ng gabi.

Kinagiliwang mabuti ng nga nakasalisi si Dado sa kabutihan niyang makilaban, kaya't niuong ipagkaloob ang batol ay gayun na lamang ang ginawang pagbulya sa humatol.

Binyagan Sa Pahoa Nuong Marso 30

Si Erlinda Menor, anak ni G. at Gg. Angel Menor ng Pahoa, ay binyagan sa Hilo niuong Marso 30 sa simbahang Katoliko. Ang mga ninong at ninang ay sila Agapito Parinias, Jose Layos at Francisca Pison.

Pag-abut nila sa Pahoa buhat sa Hilo ay nagkaroon ng malaking piging at programa na awitan at sayawan at hula. Marami ang mga nagsidalo.

(Fantasia) ni Franz Kruger; Largo From New World ni Anton Dvorak, at Hungarian Dance Num. 5 ni J. Brahms. Ang Fred's Novelty Trio ay kumanta ng Toot The Trumpet, Honeysuckle Rose at Tahu Wahi Wai. Si Antone Costa ay kumanta rin ng Marmelos Asados.

Si Gg. Fern Maresh, isang Amerikana at si Bb. Rose Cornelio ng Kona baga man sila ay hindi napatala sa programang iminudmod ukol sa konsiertong ito ay nagparinig din ng kanilang nga kawillwiling kantahin. Si Gg. Maresh ay kumanta ng "It Just Couldn't Be" na sarile niyang katha. Si Bb. Cornelio naman ay nawili niya ang Balik ng Dalagang Pilipina.

Ang mga kamib sa lupon ng pangangasiwa sa konsiertong ito na pinangunguluhan ni Labez ay sila Vidal G. Enad, Alfredo Padayao at Andres Bacig.

Ang mga nag-alay ng tulong sa mga kagamitan at pangangailangan ng konsiertong ito ay ang Hawaii Music Co. sa piano, Kababayan Store sa pagbakot nito, si F. A. Respicio sa "loud speaker," ang County Board of Supervisors sa pagkakaloob na magamit ang luneta, at ang Welfare Department ng Olaa Sugar Co. sa kanilang ginawang tulong na dahil sa kanila ay nalhandog sa publiko ng The Independent at kapisanang Bagong Silang ang konsiertong ito, alinsunod kay Labez, at dahil diyan ay kanilyang pinaabot ang taimtim na pasasalamat sa lahat.

Dr. Hilario Camino Moncado has bitten himself a new world title, "The Young World Servant".

Andoy Comes Home

The Story of a Hawaii Filipino—His Adventures Here and There

By EDILBERTO LARA

Andoy was coming home a hero. Anyone who has been away from home for fifteen years and comes back with oodles of money is a hero—to his relatives, at least. And to the young folks at home, Andoy who has crossed three of the Seven Seas is hero enough. They'd give anything to be in his boots, anyway. That's how it is.

Knowing how it is to be in Andoy's boots, I feel differently. The good ol' fellah is my pal o' pals. I know. I've seen his best and worst days, and I, for one, am among those who had come home from Hawaii. It's a grand thought—that is, until you have actually gotten home. Say, but where's home anyway? It's where the heart is, ain't it? Or ain't it? Then, Andoy wouldn't call this his home anymore. Of course, there's something you and I didn't know—Andoy was there. The Paradise of the Pacific has a heart to offer anybody like Andoy who has a heart that towers his medium-sized self. It's hard to understand why Andoy ever found himself Heart-broken. But if he hadn't been, he would not have thought of coming home at all—especially when the war jitters had gotten everybody. And if it hadn't been for all that, I would have no story to tell.

Well, what's holding us up? That's the tempo of life here, compadre. You are starting off with something or for somewhere—and you end up with something else or somewhere else. And what a jam! The traffic is but one of them. You see, Manila alone has as many people as there are in the entire Territory of Hawaii. Now, if you've ever complained of the crowd during the rodeos or your twice-a-year Rizal Day celebrations, you haven't seen anything.

Andoy! There you ar... there's no mistaking it: the dark woolen suit ...

(Continued on page 3)

Laban Ang Samalang Hapones Sa Batas Ukol Sa Paggawa

Ang samahan ng mga Hapones na kilala sa pamagat na Oahu Federation of Japanese and Commercial associations ay kanilang inabigpit na pinaglalabanan ang pagpatibay sa 48 oras kang linggong paggawa na itinakda ng batas ukol sa sahod at oras ng paggawa, alinsunod sa ipinabayag ni Tetsuo Oi, kahbtu.

Alinsunod sa kanlya ay sinasang-ayunan ng samahan ang 20 sentimos kang oras at 54 oras kang linggo.

Ipinagdiwang Ang Kambal Sa Paauilo

Isang malaking handa ang piging na inilay ni G. at Gg. Conon Asuncion sa kanilang anak na kambal na si Harold at Richard duon sa kampo sa Paauilo niuong Marso 29 na dinaluhan ng maraming mga kaibigan.

Nagkaroon ng napakasayang programa at sayawan na sinaliwan ng Harmony orchestra na pinangangasiwaan ni Crispin Cacal. Ang mga magigiting na binata at kadalagahan ng Paauilo ay nagparing ng nga nakawiwiling kantahin, gayun din naman si Ginang Asuncion at ang kanyang dalawang anak na si Harold at Richard.

Maari Nang Dumalaw Sa Puumaile Home

Ang superintendente ng pagamutang Puumaile na si Dr. Edmund Tompkins ay nagpahayag niuong Sabado na ang mga may nais dumalaw sa pagamutan ay maaari nang pumunta duon.

Ang pagamutan ay ipinindi sa nga dalaw ng mga ilang linggong nakaraan dahil sa pagkalat ng bulutong tubig sa nga may sakit at nga kawani ng pamanyalan.

Kilala Ba Ninyo Si Mang Amboy?

Niuong nga ilang taong nakaraan si mang Amboy ay umuwi sa Pilipinas. Siya ay matagal ding naninirahan sa Waluku at nuon ay mayroon siyang sastreria duon.

Ngayon ay mariwasa na ang kabuhayan dahil sa kanyang pagiging mapalad na mangangalakal sa Pilipinas at sa katunayan ay dadalaw siya dito sa kapuluan ng Haway sa nga ilang araw na darating.

Nahatulang Mapiit Ng Tig-anim Na Buan

Si George Cudiza, "alias" Jorge Gandeza, Sebero Ibara at James K. Low Jr., na nga taga Hilo, ay nahatulang mabilanggo ng tig-anim na buan niuong Abril 8. Sila ay napasakdal sa salang pagsugal.

Isa pang nahatulang Pilipino ng araw na iyon ay si Paul Casemero na pinapagmulta ng $6 dahil sa paglalasing.

May Import Expert Oil Drillers From U. S.

American expert drillers from the oil fields of Texas and California may be contracted by the National Development company in an effort to speed up the search for potential oil-bearing areas in the Philippines.

Due to the realization that an emergency arising from the Far Eastern situation may result in an acute shortage of fuel and lubricating oils in the Philippines, local officials have found it necessary to expedite the search for oil areas. The NDC is also in the market for drilling tools and machinery.

Owners Of Mystery Ship Fined P1,000

For violation of Philippine customs laws, a fine of P1,000 ($500) was imposed on the owners of the Diehi Maru, a Japanese fishing trawler found anchored at the Nauyen Landing in the island of Itbayat in the Batanes group (northernmost part of the Philippines, in case you don't know or don't remember).

The "mystery ship" was ma... by a crew of fifty. It was ... and 5½ meters ...

They're Off! Five Candidates In Race For M... Trip

They sta... title of "... ist trip ... the "C... there ... os", as... to a p... fered b... subscri...

The ... nolulu ... Loretta ... dela ... Reyes, ...

At no ... depend... Reyes ... to take ... test wh... the ho... ever be...

Start... dollar i... tendant ... number ... day pe...

As I See It . . . By A. J. Montilla

In this issue I wish to take up the subject of credit. I have become convinced that our people here need very badly to understand what it is and how it should be used and, certainly, not abused. That it is abused, by creditor and customer alike, is a problem of fundamental bearing upon a multiple of other problems of our people which in more ways than one are becoming problems not only of our people but of the community in general.

I would say that credit among our people in Hawaii is in its worst stage. Many people are not paying their debts and in many cases they don't intend to pay. A lot of wealth, consequently, has been wasted. We continually hear of business bankruptcies and of repossession of properties which in the first place should not have been sold. The Filipinos, particularly, have been easy prey for unscrupulous salesmen. They have suffered much, but in their misfortunes the whole community really has suffered a very unhealthy condition of affairs. The problem then calls for the joint cooperation of creditors and customers alike.

* * *

Creditors are as much to blame for the situation as the customers. As Roy Blackshear stated last year in a Chamber of Commerce report, people are being given credit in amounts they are not entitled to. That is true. Credit should be extended to people not only on the basis of their integrity and honesty but on their ability to pay.

The problem is one of educating the public to credit—what it is, its implications and value. They must understand that along with money it has become the main vehicle of business. Today 100% of every ten business transactions are financed by credit. Credit has increased the currency of the country, increased the purchasing power of the people and raised their standard of living. It is the very soul and lifeblood of business and government.

Without credit government could not exist, and the governments relies on its constituents to pay their obligations, that is to say their taxes. The government must also meet its obligations. Likewise, private business today must rely on people fulfilling their obligations. This all means protecting our credit—protecting the very heart of modern living.

We must have government and business government cannot live without and neither can business live without government and by mutuality progress will not be in government and business.

* * *

For what is credit but an instrument or vehicle of business for the selling and buying of human needs, payment for which is deferred to a future date. In this definition it embraces the social meaning given by Webster that it is reliance on truth, or the commercial definition that it is an expectation of future payment for property transferred—a trust given or received.

When in the dawn of recorded history man started to barter, credit began to exist, and today it is indispensable and vitale. Human life consists in providing the means to live and in helping others to live. Man works to provide himself with his needs and perhaps provide himself with a measure of comfort. And what does this mean? He labors, he works. Now, he does not get paid immediately. In other words, he gives his employer credit for his services. Business in turn gives him the means of employment.

Consider your bank deposit, your insurance premium, your daily living, and the part credit plays in it. To realize its significance is to appreciate it better. It is to be used, not abused. It is to be protected by both creditor and customer.

UTANG NUAG MALIMUTAN

Kami'y nagsadhika na dapat mabago ang nga batas sa kapuluan na nagtatangi sa nga Pilipinong mamamayan na Haway, walang takdang pagpasok ng nga Pilipino sa Estados Unidos at karapatan sa pagking mamayang Amerikano ng nga Pilipino.

Kami'y nagsundyok sa nga Pilipinong-Amerikano ng pantatayo ng samahan hindi upang kasangkapanin sa pulitika at paghahalal na kalahi, na ito'y kind maka-Amerikano, kundi sa malaking bahay na ikahubuti nila sa bayan.

Kami'y naniniwala na ang inang pangkapuluang samahang Pilipino ay maisasakawa kung pangunguhan ng tanggapan ng Pilipinong Komisionado Residente.

Kami'y namamahik sa nga Pilipino sa nga plantasion na lalong magsunikap sa pakiklanib at pagtulong na pamunyagian nila ang masidhing pangangasiwa sa nga kapistaham at nga kilusang pangbayan.

Kami'y kumilalang magaling na nga simulain ang inilalahad na ... ng pagsasamahan ng nga pubunan at pagkawa at ... kinakilusan ang nga mungkahi sa pagpapalakad nito na ginawa ... Francisco Varona puno ng Pangbansang Pangkat ng Tanggapan ... Komisionado Residente ng Pilipinas.

Kami'y sang-ayon sa pagtatatag pa ng nga samahan pangangalakal ... nga Pilipino na hindi lamang sa ikadadakila ng nga Pilipino, ... sa nga pakakalson na may inagawanan at ikasunulong na ... ang nagsisilaking nga kabataan na nagsanais ... maging manggagawa lamang sa tubuhan.

Kami'y may pantalik na sin irang tanungan na kopisionado dito ... samahan ay makagagawa ng malaki na pangangalaga sa ... ng nga Pilipino sa Haway at maitaas ang katayuan ng ... Pilipino sa pakiksalna na lipunan.

Kami'y nagpupunyaging malpaklala na karamihan ang kalotohan ... ng nga Pilipino na kapuluan ay karapatdapat na mabutiang ... ng pasasalamat, ng nga mamamayang Amerikano.

Kami'y kumasang-ayon sa kalayaan ng Pilipinas ra lalong maslang ... samahan.

Kami'y paniwalang utang ng Estados Unidos sa nga Pilipino ... kanyang sarile na lubos na pagtibayin at ipantanggol ang ka... ng kanyang sarile na lubos na pagtibayin at ipantanggol ang ka...

RINK HINODE AND ALOHA SAKE EXCELLENTLY BREWED ON THE SLOPES OF HAL...

...ai Sake Brewery Co., Ltd.

Walay kagawasan kon walay bugno.
Walay malopigon diin walay ulipon.
—Jose Rizal.

VISAYAN SECTION

Pamantala-an ng
1 ug 15 sa kada
Tagsulat—Vi

Kasaypanan Ang Pag-uwat Sa Pilipina

BULAWANON ANG KAUGMA-ON SA PATIGAYONG PILIPINHON UBAN SA MGA AMERIKANHON

By V. G. ENAD

Gikan sa labing ubos nga magooma hangtud sa labing mauswagong magpapatigayon sa Pilipinas naghandom kanunay nga unta ang tanan magkahiusa aron magpadayon ang pag pamuno-an sa Commonidad ubos sa pag bantay sa tinipong bansa sa Amerika.

Ang pagdumala sa atong kagambanan nga nakapakita sa labing malinis sa sulod sa pila lamang karon ka tuig, maoy butong saksi nga kita igo nang magdumala sa atong kaugalingong pamuno-an, apan tungod sa kagubot sa kayuta-an sa sidlakan ang mga hunahuna sa nagadumala sa lung sud nga Pilipinon ingon ug nalawos na kay wala man kitay igong sangkap aron i-nadang sa mga nasud nga gustong mosakmit sa atong inatang yuta.

Sa dili pa karon dugay miadto sa Pilipinas si Ambasador John A. MacMurray ug giso-ot niya ang tibuok lalawigan aron sa pag suta sa kahimtang sa commercio sa duha ka nasud sa adlaw nga umaabut nga kita gawas na sa ilang pag bantay. Sa iyang pag balik sa Amerika aron sa pag sugid sa iyang na kita, naga pahayag siya nga ang pag hatag sa Pilipinas ug kagawasan sama da sa pag patay kanila.

Mao kini ang iyang gipahayag sa atobangan sa presidente sa Amerika kay sayud man siya nga ang Pilipinas wala pay igong kusog nga ikalaban sa nasud nga bont mangawo sa atong kayuta-an. Sa maong tuig nga si Hal. Paul V. McNutt pa ang kominsionado sa Amerika didto sa Pilipinas nag padala usab ug sulat nga iyang giimanan nga ang Pilipinas nag kinahanglan gayud sa mga Amerikanhon sa pag abli sa mga mina doyug sa mga Pilipinhon sanglit, labing daghan sa mga maong lugar wala pa gayud matandog.

Sa tuig 1936 si presidente Quezon nagpahayag nga nianang tuiga ang Pilipinas nakapalit ug mga nagkalainlaing mga ipektos ug mga [illegible] nga mibalidad ug [illegible] ka million dolyar ug kini maoy ilhanan nga kinahanglan magpabilin ra Pilipinas ang komercio sa duha ka nasud.

$1,900,000,000 ANG BILL NGA NAPALIT SA MGA PILIPINHON

Sulod sa 56 ka nasud ning kalibutan ang Pilipinas maoy ika pito ka nasud nga nag palit kanunay sa Amerika. Labi sa tunga ka milion sa 48 ka estado sa Amerika nga nag salig sa ilang pag panginabuhi gumikan sa ilang patigayon nga atua karon sa Pilipinas, mao kini pahayag ni "Economist Walter Robb.

Sa kada tuig ang Pilipinas nagapalit ug cegarello sa tinipong bansa sa Amerika sa kantidad, usa ka billion ug siyam ka million dolyar ($1,900,000,000), ug 85 precento sa petrolio nga gigawi sa Pilipinas nagagikan sa Amerika, ug ang mga Pilipinhon nag kinahanglan usab gayud sa mga butang ingon sa harina, gatas ug uban pa.

Sa mga pahayag ni Herbert H. Hillishire usa sa mga bantug nga correspondencia sa mga pamantalaan sa Inglaterra nga bag-o pang nahibut gikan sa sidlakan, naga pahayag usab siya nga ang Amerika dili kinahanglan mopahawa sa sidlakan tungod sa makosgenon ug mauswagon sa tanang patigayon nga atua karon sa Pilipinas.

GIKAN SA 1930 HANGTUD SA 1932 MAUSWAGON ANG TANANG

Sa 1930 ug 1932 dili ang mga komercio sa Amerika nag lisud ug daghan nga mga bangko nga gikerhan, ang Pilipinas nianang mga tuiga walay usa ka bangko ug mga balay sa patigayon nga napokan tungod kay ang atong patigayon mauswagon uyamot. Sa tuig 1915, kon ikaw mopalit ug mga "stock" bahin sa mina sa Benguet nga tag $1.00, karon mobili na ($5,000.00) lima ka libo ka dolyar. Niadtong nga tuiga nga si Howes Haussermann maoy mikoha sa mina sa Benguet Gold Mine, labing daghan nag tuo nga ang maong mina walay kaugmaon, apan kay ang maong Howes nag la-om nga ugma damlag mag mauswagon gayud ug tuod man sa 1916 ang maong mina nakabatag ug bahin sa ginandya sa tanan nga naka palit ug mga "Stock" ug karon ang maong mina bali na ug usa ka gatus ka million.

Kinahanglan maga padayon ang pag paki-uban sa mga magpatigayong Pilipinhon sa mga ang [illegible] ang Amerikanhon nga karon nag mauswagon sa Pilipinas, si ingon niini kinahanglan gayud nga maga pa dayon usab ang Amerika sa pag panalipod sa Pilipinas hangtud sa 1960.

Sa dili pa karon dugay si Presidente Quezon mibalibad sa nga tanyag sa Hapon mahitungod sa mga patigayon.

Pres. MANUEL L. QUEZON

Si Presidente Quezon mibalibad sa mga tanyag sa kagambhanang Hapananon sa pakig-uban sa mga patigayon mahitungod sa nagkalainlaing mga mina sa Pilipinas.

Mitubag Si Manibog Kang A. J. Montilla

Sa miaging guka sa ning pamantala-ana nag pahayag si Hal. A. J. Montilla nga dili kinahanglan nga kitang mga Pilipinohon mag hatag ug mga tabang mahitungod sa pangandam sa yutang natawhan tungod kay katundanan sa tinipong bansa sa pag panalipod tungod kay kita sakop pa man sa ilang kagambanan. Si ginoo Montilla nag pahayag pa nga labing daghan kanila gihimo lamang ug pohonan ang ngalan sa yutang natawhan pinangolohan sa nga dagkon ma-ut.

Sa ginoo Manibog nagpanayag usab nga tinood nga ang atong nga puno-an O ang kagambanan wala gayud maghisgot tungod sa pag pangayo ug nga tabang sa mga Pilipinhon nga anla dinhi, kay dakong kaulawon sa atong kagambanan, kay unay hinongdanan sa usa ka nasud nga nagapangayo ug tabang kon siya nagapakita nga may lisong katakos sa pag atiman sa iyang kaugalingon.

Nag pahayag usab siya nga kon ang nga Pilipinhon mohatag ug tabang sa atong kagambanan mao lang ilhanan sa iyang pagka magkugma-on sa iyang yutang natawhan. Mao kanay bogtong ilabanan ka ang iyang pagbati walay kataoban bisan ala idagsa, kinabuhi, kwa kalig ug salapi nudam sa pag tabang sa ngalan sa atong yutang natawhan.

Nag pahayag usab siya nga si Henry Ford ra adlaw niya nga iyang giseriog, dea sa iyang nga mamomino mihatag kaniya ug masa, kadto maoy ilhanan nga hendoman nga kinahanglan ang apan di-li tabang.

Sa tuig 1936 ang Filipino Aid Association nakatkom ug salapi nga nga midanat ug 10,000.00 ka dolyar diin iyang gipalit ug usa ka ayroplano ug nga "Machine Gun" nga karon nag dibi na sa atong nga kasundalohan. Iyang gihatag sa adlaw sa unang pag subo sa atong Kommonidad ug sila nakapakita sa mga maayong pag dumala mahitungod sa pay pangobra sa iyang nga sakop sa kapunongan.

Nag pahayag usab siya di' sa maong tuig may nga kapunongan nga na ngayo usab sa ilang nga sakop ug nga salapi nga bout itabang apan hangtud karon wala gayud makahatag bisan usa ka diyut.

Ang Filipino Aid Association wala manayo ug nga kamatu-oran ni bisan kinsa sa Pilipinas aron maoy himo-ong pa-on sa nga Pilipinhon dinhi sa Haway, apan tungod sa ilang ensina sa yutang natawhan mihatag ug Gera lamang sa Pilipinas.

[illegible]

Dinhi ning siyudad labing daghan kaninyo malisdan sa pag pangita ug nga tawo nga sarang kaninyo makahatag ug tabang sa labing masayon nga dili magkinahanglan ug bayad. Ayawo kamo kalimot nga andam kami sa pag tabang kaninyo ug ayawo kabalaka sa pag doawo kanamo sa among buhatan sa bisan unsang uras basta sa ngalan tinabangay. Kon ikaw bout manogon ug nga basahon ug uban nga nga ipiktos nga gikan sa Pilipinas, mahimo usab namo sa pag atiman kaninyo sa tanang higayon.

* * *

Sa dili pa karon dugay ang kagambanan sa Pilipinas nag hatag nag nga kasugo-an nga dili na kinahanglan mobaligya pa ug nga bugas sa laing nasud tungod sa pag pangandam sa kaguliyang sa sidlakan. Nag pahayag usab ang presidente nga mag sugod na ang tanan pag tigom ug nga maka-on aron sa pag abut sa panahon dili sila mag lisud sa panginabuhi.

* * *

Unsay mahitabu sa Hapon kon kini sila magatoman sa pag pasamomba sa bisan diing dapit sa sidlakan? Ang Amerika lamang maoy naka santa sa nga tuoy sa nga Hapon, labi na kay dili ma-isip ang nga dagkon bomberong ayroplano sa Amerika nga atua na sa Pilipinas.

* * *

Sa pag gula sa [illegible] The Independent sa [illegible] labing daghan nag [illegible] kono molongtad [illegible] malosno kay wala [illegible] nag "back up" [illegible]

motabang sa [illegible]
Kining ilang [illegible] walay "big sho[illegible] sa sinakong [illegible] lamang kinsa [illegible] la ka adlaw.

* * *

Ning pila ka [illegible] hi ning isia sa [illegible] pagtipontipon [illegible] saya, dili kini bout [illegible] sa bout makig-[illegible] li kasayuhan ginap[illegible] tagunon ning [illegible] kinahanglan paaldi[illegible] nga batan-on nga [illegible] Villaroya ug ni G[illegible] Naglehu kay ila ma[illegible] basagan sa pag m[illegible] sa haong dapit.

* * *

Sa miagay gula [illegible] News-Tribune [illegible] Tenley nag pahayag [illegible] pag panlibasug sa [illegible] Kapunongan INANAM[illegible] ong kapunongan mag [illegible] pi nga ilang ihatag sa m[illegible] bout motangha sa taas [illegible] sa eskoylahan.

Kining mga buhata [illegible] an dalayogon kon usa[illegible] man ang ilang nga ilang[illegible] nga unta sa hataas nang[illegible] ilang gibuhat aron ang [illegible] bata nga gi-ohawo sa tas[illegible] hibalo nga sila mihunan[illegible] kay ang ilang giniha[illegible] salapi nga ilang[illegible]

but [illegible]
pangandam[illegible]
Haway, nga b[illegible]
aw, ug sa nga [illegible]
nakatagkatag sa Pasi[illegible]
tan sa mga ayroplano [illegible]
erican. Ang Haway sangkap [illegible]
giban hangtud sa mga ngipon. [illegible]
but sa mga kanyon nga mga timago-an. Ang atong hipanid-an sa Pearl Harbor, Haway, nagpakita nga ang eskuadra sa Amerika dili lamang kay sankap sa pag mga panagana, kon dili sa pag asdang usab, bisan asa dapit, kon kinahanglanon. Ang kalig-on sa Haway nag-anam ug labaw adlawadlaw—H. FORD WILKENS, magsusulat sa "Manila Daily Bulletin" nga bag-ong nahibut gikan sa Amerika ug Hawayy.

* * *

Sukad magsugod ang gubat sa Tsina, nakita dayon nga kinahanglan ang tanang mga pangandam aron paglaban sa Pilipinas—PAUL V. McNUTT.

* * *

Ang Hapon andam sa pagpatiliwala sa bisan diing dapit sa kalibutan aron pagtabang nga mobalik ang kalinaw. Sumala sa among paminaw, walay pinasikaran aron kita matahap nga adunay mahinabo nga gubat sa sidlakan.—KOH ISHI, pangulo sa "Information Bureau" sa gabineteng Haponanon.

* * *

Ang gikinahanglan sa kalibutan aron maghari ang kalinaw dili mao ang mga sulting matahum, kon dili ang mga buhat nga magpalig sa timoed nga tinguha sa pagpakigdait. — Sub-Sekretaryo SUMNER WELLES, sa iyang pagi[illegible] mga pulong ni Koh Ishii.

Sa dagat nga malinaw [illegible] sa mahimong masyong m[illegible]

OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER

The following statement was made by Paul V. Mcnutt, United States High Commissioner to the Philippines, especially for this article:

"President Manuel L. Quezon of the Commonwealth and the Filipino people welcome increased American participation in the development of the natural resources of the islands. I am convinced that the potential possibilities of the Archipelago have hardly been scratched."

(Signed)
PAUL V. McNUTT
United States High Commissioner
to the Philippines

This copy of a statement by Paul V. McNutt, formerly High Commissioner to Philippines, indicates his interest in the economic development of rich islands by United States.

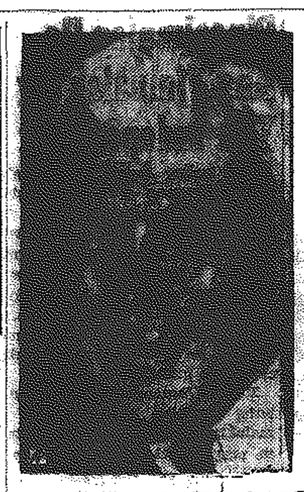

PAUL V. McNUTT

Kanhi kommisionado didto sa Pilipinas nagpagayag nga ang Pilipinas adunay mauswagong kaugma-on.

56 Mga Tenyente Migradwar Sa P. I. Academy

Sa miaging simana napolo ug unom ka mga batan-ong Pilipinhon sa Baguio Military Academy migradwar ug ang tanan gihatagan dayon ug nga katungdanan sa kasundalohan sa Pilipinas. Silang tanan natudlong "Third Lieutenant," ikatolong tenyente sa kasundalohan sa Pilipinas. Sa maong gradwacion mihatag ug nga mahinongdanong pakigpolong si Teofilo Sison ang kahlim sa "Philippines National Defence," O sa nga Pangandam sa Pilipinas nga gihimo karon.

Mga Tropa Sa Francia Miabut Sa Indo-China

SAIGON—Ang bapor sa Frances nga pasahero Oxiade, [illegible] maong lugar nga [illegible] ug nga kasundalohan diri sa [illegible] sa Indo-China. 300 ka [illegible] nga [illegible] ug 100 ka opisyal nga mga Frances aron maoy magmando ug maghikay sa tanang nga pangandam.

Sa maong lugar gihikay na usab ang pag pasuod sa nga lomolopyo sa pagka sundalo aron andamon ang tanang nga panalipod.

20,000 Ayroplano Nga Amerikanhon Sa Englaterra

WASHINGTON—ang kagambhanan sa Amerika nag payahag nga 20,000 ka nga ayroplano ipadala ngadto sa Inglatera sulod sa 18 ka bulan. Mao kini ang gipasalig sa Amerika nga ilang itabang aron dili sila lisdan sa pakig away batok sa Aleman. Mao kini ang balaod nga bag-o pang gipakana-ug sa kagambhanan sa tinipong bansa sa Amerika.

Mga hungihong sa sa kongreso nga kinahanglan butangan ug bagong hospitanan sa pag palopad sa nga ayroplano nga magagikan sa Amerika ngadto sa Inglatera aron masayon da pag abut sa nga tabang.

Madrigal Mipalit Sa Bapor Lanao Ug Bisayas

Ang kompanilya [illegible] palit [illegible] sa Bisaya[illegible] sa Ja[illegible] [illegible] maong [illegible] yahi sa nga dagkong barod.

Ang maluibon nga ligala, sama sa atong anino, magapadool lamang kon mag siga ang adlaw apan mahanaw kon moabut na ang panganod.

Gidugokan Ang Concierto Nga Gihimo Sa Hilo

Sa miaging Sabado ka 12 ning bulana gihimo sa hawan Moobeau ning siyudad ang Concierto nga gidugokan sa dili maisip nga mga tawo nga nanambong sa maong higayon. Ang Banda sa Ocana nga pinangolohan ni Prof. Andres Baclig maoy nag togtog sa concierto. Ang gikahimot-an sa mga panan-aw mao ang sayaw nga pinilipino nga tinokod sa asawa ni Pari Valera ning siyudad, labi na ang mga matamis nga kanta sa asawa ni Prof. A. Baclig.

Ang maong [illegible] con[illegible] tang mga Pilipino [illegible] yong mabati sa mga t[illegible] hatud hangin ning s[illegible] "Playmate Trio" sa Hilo [illegible] lan sa mga maanyag d[illegible] kanta usab ug ang gika[illegible] gayud sa nanan-awo mao [illegible] ka mga batan-on nga taga [illegible] lo nga pinangolohan ni Fred [illegible] dayao, "Freds Novelty Trio."

Ang maong concierto nahimo tungod sa pag panlimbasog sa pangulo sa kapunongan BAG-ONG SILANG ug sa periodiko THE INDEPENDENT nga sa dili pa karon dugay natukod nuing siyudad. Ang maanyag nga dalaga nga taga Kona, Miss Priscilla Rose Cornelio, mikanta usab sa tingog nga mananoy ug matamis, ang dalaga nabantun sa maong lugar sa talagsa-on niyang kaabtik sa iyang pag tuon sa Konawaena "High School. Uban kang Miss Cornelio ang usa usab ka maanyag nga dalaga Miss France Sueito ang naplibug Miss Territory sa Filipino Federation of America sa convencion caniadto sa 1935 nga gihimo didto sa Honolulu.

Si Espiker Yulo Wala Motambong

Si Espiker Yulo wala mosugot sa pagtimo sa pakispolong sa atubangan sa asambleya sa mga gobernador. Nabi-ubos ang iyang bout kay ang iyang ngalan wala mahimotang sa tulomanon.

Ang espiker wala usab motambong sa pantudto nga gidalit ni sekretario Alunan aron pagpasidungog sa nga gobernador.

Dagkung Bombero Nahibut Sa Singapore

MANILA, Merkoles 16—Ang nga pilotong Amerikanhon nga nag dala sa dakung Bomberong ayroplano nga gikan sa Amerika miabut sa Singapore ug gidawat usab sa nga pilotong nga Inglis nga maoy ilang i-andam sa maong dapit. Ang piloto nga Amerikanhon nga nag dala sa maong bombero mao Clyde Pang-ngborn ug Bernt Balchen.

Maalagarong Baton-on

Si ginoo Felomino delos Reyes usa sa nga baton-on nga maahtik ug nag alagad sa hataas nang panahon sa Hilo Hotel naningkamot sa pag tabang sa ka-avuhan, dili lamang sa iyang kaugalingon kon dili bisan usab sa katilingban Pilipinhon. Siya nag atiman kayon sa Hilo Hotel nga mokapin na kaon sa napolo ka tuig, ug sa Kona lim pito ka tuig usab.

Tanaman Sa Gugma

TUOHI AKO

Alang kang Precing

Toho-i nga ikaw ang butong kalipay.
Sa dughan ko ikaw, kanunayng gihambin:
Gipakabathala ko ang imong ka-anyag,
Kay sa kasingkasing ko, ikaw ulay:

Toho-i nga ikaw lamang, makahatag kagawasan,
Sa ta-as nang panahon ako sa gugma, nawad-an:
Ang pag to-o ko kanimo, walay pag balbin,
Bisan sa i-anod, ikaw gayud paali-an.

Bakay niban kanako, ngadto sa kahitas-an,
Sa panganod kitang duha, magawit:
Sa tim-os tang gugma, hupong sa katamis.
Dinoyucan sa mabognawag hoychoy, sa kahitas-an.

Toho-i ako nga ikaw lamang ang akong langit,
Niag walog sa nga buhi, ikaw piuli:
Tuhu-i pinangga nga dili maglimbong,
Ako sa matam-isan: saad ug panumpa.

SAKAY

Sakay kanako, pinangga, ay sakay,
Akoy hayohoy nimo nagdapit;
Sakay na sa pako kay mokalay:
Ang nga luhaw nga dahon—mowit
Sa iyang salom:

Sakay binati ako nay mopanaw,
Balonon ko ang sea ka matahom damgo
Nga sa katamis ikaw gahanduraw;
Sakay na, akoy nag paabut kanimo,
Puno sa kalipay!

Lamaton ko ikaw ingon sa tigmo,
Sa usa ka hataas nga paghigmok;
Kay ako sab ang karuigon maglimo;
Sa daghang talag moy mopaladlok,
Sa kalipay kasakit!

Sakay kanako Oh! binating mutya,
Dad-on ko ikaw bisag di motogut—
Kanako, ay . . . ang langit ug ang yuta,
Mahimong tabunan lang sa kalimot:
Sa kasakit mag-antus!

Sakay na lagi intawon, pinangga,
Akoy di na gayud tawon makaantus,
Wanhuo di na sab ko mohugwa;
Kayng kalipay hapit na matapus:
Sakay na, adto na ako!

B. G. Maligad,
San Carlos College—Cebu.

Ang Kapunongan
INANAMA MUTUAL [illegible]IETY
[illegible]hi Sa
[illegible]ungan
[illegible] Sila
[illegible]ng
[illegible]TY
[illegible]aw-
[illegible]two
[illegible]Pag
[illegible]Nga
[illegible]ang
[illegible] Bulata[illegible] [illegible]DE-
[illegible] MUTUAL SOCIETY
Tel. 3207
[illegible]de Hilo, Hawaii

LIMA A BOTOS
1941
THIS BALLOT GOOD FOR
5 votes
For
Candidate for Miss Hawaii—1941
LIMA KA BOTOS

SMA BATOK BAHANDI

ni Patkar

Ilalagway atong makita nga si Leona ug si Perio nag malipayon

Perio nanaug sa balay ni Leona ug ang kapa-it sa iyang gimahitungod sa bulak nga iyang ... Bathala ning ibabaw sa ki... nanaug siya ingon ug nasa... ang adla w sa iyang pagka... sa iyang kinabuhi ang tan... ka kaniya ang nga pagla... mabalik ... ang kalipay ... iyang hikaplagan ... sa usa ka adunahan.

...ona nga nag bakho tungod ...it nga polong sa iyang am... ...hitungod kang Perio nga ...la-uman sa tibu-ok niyang ... nga siya ang bugtong mag-kalipay sa iyang kinabuhi. Ang ka-sing kasing ni Leona gilomsan sa mapa-it nga luha nga daw matapus na ang iyang kinabuhi. Si Perio, sa iyang balay nag binoktok ug nag-hari sa iyang kinabuhi nga ma-ayo pang matapus ang kinabuhi kay sa pag ahtus sa mapa-it nga apdo sa kasakit nga iyang nalab-ok.

Sa pagka gabii nianang adlawa nag han-ay siya ug usa ka awit nga iyang bout ipabati kang Leona ug sa iyang amahan kay gusto si-iyang ... pakatamis kay mag-an-ba nga iyang gimahal ang lalaki nga nag awit sa ilang silong. Si Leona mitubag nga ang tibuok niyang kinabuhi iyang gihatag ni Perio lamang ug wala na.

Sa tanaman ni Leona duol sa balay si Perio atong makita nga naga towao sa halabihang pag pahiubos tungod kay ang iyang kasing kasing na-ilo sa usa ka gugma unta maoy makahatag sa iyang kinabuhi kahayag ug kalipay nga walay katapusan. Sa laing bahin atong makita nga ang amahan ni Leona naga hinoktok tungod kay nabati niya ang tubag ni Leona nga na-higugma gayud siya kang Perio.

Sa wala madugay nanaug ang tigulang ug iyang gitawag si Perio ug iyang gipasaka sa balay, si Perio nga atong makita nga naga hilak tungod sa iyang kahimtang ingon ug nahadlok tungod kay nahibalo siya nga ang amahan ni Leona wala may gusto kaniya gikan sa sinogdan. Si Leona mitowao sa kalipay ug misagbat nga saka kay makig-sulti kanimo sa Tatay. Si Perio mi-saka nga na kahadlok. Ang ama-han ni Leona miuna gayud sa pag ... mitubag sa ... nangayo ug pa-... ...a miduol ni Perio ... iyang kamot sa hi-... kalipay. Ang amahan ni ... misulti nga bout siyang mag-...d-ong nga makasal sila sa laing ...sdall ug siya da ang mahibalo sa tanang galastohon sa ilang ka-sal. Nanamilit si Perio as amahan ni Leona kay mbpauli siya kay iyang pahibalo-on ang iyang mga sinikanan mahitungod sa kasal ug dayon nanaug siyang malipayon.

Sa pag hiabut niya sa ilang balay iyang gipahiablo ang iyang giri-kanan nga sa sunod adlaw maoy iyang kasal uban kang Leona, ang amahan ni Perio nahingangha tuh-god kay kabus sila ug walay salapi nga magasto sa kasal.

Ayaw lamang kamo kaguol tun-god ning tanan kay ako da ang ma-hibalo, sa pagka sunod adlaw ang balay ni Leona nahimong simbahan sa hudyaka ug talidhay sa mga bi-sita nga dinapit aron motambong sa ilang kasal ni Perio ug Leona. Ang hari-anong kombira naghasi, sayaw diri ug didto, si Perei ug Le-ona nagkapoliki sa pag dawat sa ilang mga ka-amigohan nga midu-yog sa ilang kalipay.

Ang pag saulog sa maong kasal natapus sa labihang kalipay ug una mamauli ang tanang mga dinapit ang amahan ni Leona mihatag ug pakigpolong nga siya mitu-o na nga "Ang Gugma mai-isug pa kay sa Salapi" ug dayon namauli ang ta-nan.

Masayon kaayo ang pag baton ug tindahan apan malisud ang pagku-kas niini kanunay.

Ang hambugiro ug ang bakakon suod nga manag-agaw.

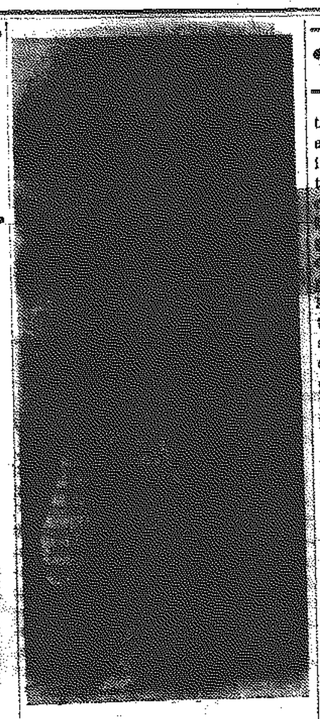

Ginang Raymond Gorospe tag-iya ug panguio sa tindahan Mabu-hay Store dinhi sa Hilo ug asawa sa ka inilang tawo ning siyudad ug panguio sa kapunongan Inanama Mutual Society, M. R. Gorospe.

Andoy

(Continued from pag...

tie with contrasting ... lels around his neck . . . Ge... ens! It's been six hours now ... your turn for customs inspe... hasn't ... ? . . . My tow... should ... a ci-... What are t... them ... Maybe, you didn... k im-... enough. Maybe ... m in-spectors didn't think it's ... in you to be "grateful" for spec... service such as they could give someone else "who knows better." What's ten or twenty pesos, ol' boy? But you have not a smuggler's conscience, have you?

I was the one-man reception committee for Alejandro Testimo (Andoy, to you.) We planned it for a surprise for the folks at home, not wanting them to be "prepared" for his coming. "Blitz-home-coming"—that's the idea. My fifth column activities extended only to informing him about the set-up here and the "systema irremediable" (whatever you make out of it) this side of the Pacific. I certainly didn't want him to be helpless in the "pasalubong" and hand-me-down warfare. Oh, no, not that for a home-coming. Not as long as I was still his pal o' pals. Having been properly forewarned and forearmed, Andoy followed my plan for his grand home-coming. I had all the lady prospects lined up for his serious study and consideration. (I am no lady but I can't keep a secret anyway—or so it was, until Andoy admitted to himself months later that his one and only reason for having come back home even at such tumultuous times as these is the desire for "a wife who could love me as much as I would her." And he hurried to explain that that specie of a female is "pau" in Paradise. (It's a disgruntled Pinoy talking all right!) I wouldn't believe it if I hadn't been to Hawaii myself. Lovable, marriageable women gone or simply not available in Paradise! Such irony!

We had a date with the tailor, first thing. You see, Maytime here isn't spring. It's about the height of summer. You may know that, but you who have had nothing but "liquid sunshine" for the last twenty years or so are likely to have for-gotten that the Philippines is still on the same spot as when you or your parents left it. It's pretty much the same in most ways too—except, perhaps, for the new skyline.

weekly horse-racing, nightly Jai-Alai, air-conditioned stores and theatres whose pictures come via the clipper, and beauty and fashion shops on every corner—and many more in-between . . . . Ah, Manila! You're now Shanghai well shang-hai-ed to this spot on the map!

. . . Andoy! You big p-p-prodigal, you! Don't you dare say Manila is "just a spot on the map." After all, this is your country, isn't it? And besides, between you and me, Wanila isn't much of a spot either . . . Ah, but there's no use chiding him. He still is wrapped up in his unshakeable illusions about the island paradise which he had left—the is-land paradise that had given him love—liberty—life. But the paradise that had made him weep, neverthe-less.

Two days giving the Big City the rounds was quite plenty for him. He announced he was going to the province and that he'd be back when he gets homesick for me. Andoy, you Jokester! "The folks may die wait-ing for me," he said. By "folks" he meant his cousins and their wives and husbands, his nephews and nieces, his aunts and granduncles on his father's side and his uncles and grandaunts on his mother's side. All—but his father and mother. They had slipped into the Great Beyond during these years he had been away. Sad, very sad. Unbearable for the too-too senti-mental folks who have never known what it is to be thousands of miles away tied up to the fields and where one's bread is faced with facts. Yes, he was brave in company but he couldn't help crying to himself dur-ing those unoccupied evenings alone in his cottage on the plantation . . . Things were quite different when Rose, beloved Rose, was around—but soon she too was gone. She . . . she . . . Let's not talk about that now. Andoy is just starting to have a nice time and let's not spoil it.

We'll come to that later, if you remind us. With your propensity to gossiping, my dear, I'm sure, you won't forget to make me go back to this juncture, if we must turn back a hundred miles. Don't I know it!

Dagiti Pinoy Diay Hawaii

(Daytoy mabasa yo ditoy baba iso ti salaysay maipangep cudaeti Filipinos ditoy Hawaii babaen ti panamwaragawag ni Apo Camilo Osias diay Manila iti nasungpetna ket mipublicar dagiti paciwatmac a iso nga nangadawan iti P.A.)

Cona ni Apo Osias: Napataeg dagiti Filipinos diay Hawaii ta daekel iti maitulong da iti pannacapa-rang-ay dayta Paraiso del Pacifico. Rinibu cadacuada iti addaan auto-mobil, radio, piano, ken nadumamaduma a napateg a cucua.

Nagaget ken nasalimetmet da idiay Hawaii. Nasuroc a duapulo a ribu cadacuada iti addaan naurnong, iti dagup na $5,000,000 nga adda cadagiti nadomamaduma a banko, $500,000 iti naipan cadagiti compania ti seguro itay napalabas a taoen. No dagiti Filipinos ditoy cas la coma ti kinaanep ken kina-salueag dagiti Filipinos idiay Ha-waii, saan a duaduaen a narang-rang-ay pay coma ti agdama a ca-sasaad ti Filipinas. Ngem di met malibac nga adu cadacuada ti naca-pucpucaw cadagiti nasapsapulanda cadagiti pagsusugalan ken sinisuitic nga aramid.

Pattiee a mabalintayo a pagtang-sit dagiti Filipinos idiay Hawaii. Saanda a paatiw cadagiti tattao ti sabsabali a nacion nga adda met idiay. Bayat ti caaddac ti dayta a purpuro iti uneg ti nasuroc a ma-cabulan, sinursorco dagiti ayan da ket naawisac a nagbitla iti 130 a ta-riptong. Maragsacanac nga agcona tara dagiti ajay-awan cadagiti plantacion ken dagiti agtuturay ca-day a dagiti Filipinos managtung-palda cadagiti Imlindes, naanepda, managalimetmetda, ken mapag-tabanda.

Ti cadaebdan a pacient dagiti Filipinos idiay Hawaii ket ti ko... tacron dagiti babbai a Filipina, bu-ena a mangtiped coma cadagiti pag-...biaan a vico dagiti lel-laki ken manarpagaet ken managtalimed coma cadacuada iti paraapulanda.

Ta pattiee nga ad-adda a mapag-tarlan ti mayna nga addaan asa-wa ken nasalsaluucag pay ngem ti may-a a baro arapud ta ti naud-udi mabalin a cuna a ti la bagina ti papapulanna ken awan ti masnuc a balay a pagyanana, casa ti casasaad dagiti caaduanna ca-dagiti Filipinos idiay Hawaii, ngem saan met a macapan sadiay dagiti assawada. Ti saanda a pannacapan mangsurot cadagiti assawada isu ti caawan ti naan-anay ken naway-wayway a pannacallawlawag ti In-teg ti immigracion.

Idi simmangpetac idiay Hawaii a nagapu idiay America ken casta met idi nagluasac a nagpa-Filipinas, adu dagiti Filipinos a simmabat ken namalubos ket sumagmamano cada-cuada ti nacaiggem iti cartel a na-caisuratan ti: "Apo Osias, Masapul mi ti Babbai a Filipina ditoy Ha-waii."

Taliwala sa dautang kuyog ikaw usa imong kabatoki.

Ma-abtikon

Celestin Gibo, usa sa nga ma-abtikon nga taga Paauilo, ka-nunay na, alagad sa kattilingban Pilipinhon. Sa maong plantacion. Si ginoo Gibo mogikan paduiong sa Pilipinas kaong pitsa 20 ning bulana, sakop sa bag-ong kapo-nungan Bag-ong Silang.

Bisa ang ... ...minyo diay deg-hang alamtas ... apan ang pag-...litawo diyutay da usab ug ...

Kadtong a ... ...ipon ... iro hitakdan sayud sa pilgas...

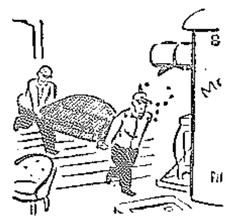

Kon Kamo Magkinahanglan Ug Mga Trak Nga Kargahan Sa Inyong Mga Butang Nga Mabug-at Aron Sa Labing Masayon Bisan Asa Ninyo Dad-a, Ayaw Kamo Kalimot Sa Pagtawag Sa Hilo Transportation Co. Ning Siyudad Kay Moalagad Dayon Kaninyo.

HILO TRANSPORTATION CO.

P. O. Box 1237 — 1176 Kamehameha Ave.
Talipono 2224 — Hilo, Hawaii

Ayan Kamo Kalimot

Dad-a Ang Inyong Automo-bile Kay Sila Moalagad Ka-ninyo Sa Labing Madali.

Palit Kamo Ug Gasolina Sa

Hawaii Service Station

(Albang Sa Hilo Theater)

Gasolina Ug Lana Para Sa Automobile

BANTAY KAMO!

Ayaw Kanio Aklimot Nga Sa Sunod Gula

Imantala Ang Usa Ka Sugilanon Nga Mahi-noklogon Ug Makalo-lo-oyng Ka-agi Sa Usa Ka Babaye Nahimong Inahan Apan Dili Asa-wa.

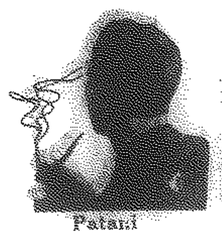

Patani

"UNSA-ON PAG HULIP ANG DUNGOG NGA NAGISI"

Sincere Greetings To All Visayans!

We are proud of the Visayans on the sugar plantations of Hawaii. They are the pioneer laborers of Hawaii's sugar plantations and it is well that we pause to think of their great contributions to the upbuilding of the Territory. Truly they can be proud of their work and accomplishments. We congratu-late THE INDEPENDENT for giving this element of the Filipino commun-ity a helpful vernacular press and medium of useful information. Mabuhay!

BINISAYA

Kinasingkasing ang among pasalamat sa tanang mga Bisaya nga ania din-hi ug nag-alagad sa mga plantacion sa Hawaii. Ikapagarbo nano ang mga buhat sa mga Bisaya nga sa taas nang mga panahon nag-alagad sa mga plantacion sukad sa ilang paghiabut sa Hawaii. Nagpasalamat kami sa ilang pagkamatinomanon ug pagkamaalagaron sa ilang mga buhat. Nagpasala-mat usab kami sa pamantalaan THE INDEPENDENT nga ilang mabasa sa tolo ka mga pinoiongang Pilipino ug makainatag kaayohan sa katiling-ban Pilipinhon.

HAKALAU PLANTATION COMPANY
John M. Ro... Manager

LAUPAHOEHOE SUGAR COMPANY
R. A. Hutchison, Manager

WAIAKEA MILL COMPANY
H. H. Rodgers, Manager

KAIWIKI SUGAR COMPANY
W. L. Wilbert, Manager

KOHALA SUGAR COMPANY
J. B. Snow, Prod. Manager

HAWAIIAN AGRICULTURAL COMPANY
Wm. Carlisle, Manager

OLAA SUGAR COMPANY
W. L. R. Wilson, Manager

PEPEEKEO SUGAR COMPANY
A. T. Sp... Manager

ONOMEA SUGAR COMPANY
... Manager

PAAUHAU SUGAR COMPANY
... Manager

HONOMU SUGAR COMPANY
... Manager

HONOKAA SUGAR COMPANY
... Manager

HILO SUGAR COMPANY
... Manager

HAMAKUA MILL COMPANY
... Manager

HUTCHINSON SUGAR PLANTATION COMPANY
... Manager

Hawaii Island Sugar Planters' Ass'n.

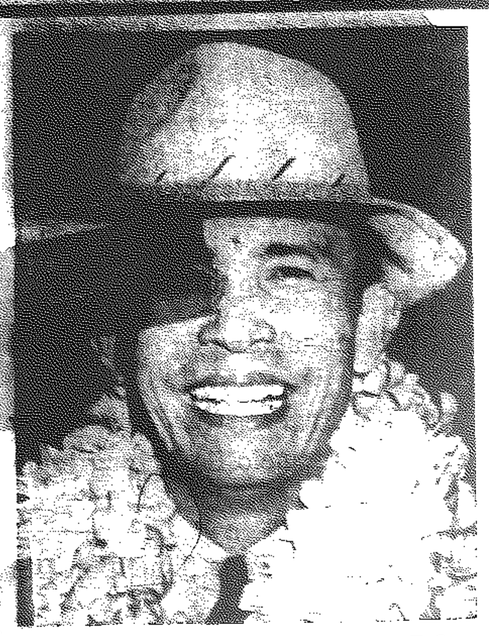

DR. HILARIO C. MONCADO

A.B., A.M., LLB., LLM., D.C.L., LL.D.

Official Candidate for
President of the Commonwealth
of the Philippines
General Elections—November, 1941
General Headquarters—Manila Hotel

MODERNIST PARTY PLATFORM

1. Immediate and thorough cleanup of the present machine in the ... political and economic life of the Philippines.

2. That on July 4, 1946 the new ship of the Philippine Independent republic ... the ship of our ideas that remain as a Commonwealth temporarily under the friendly protection of the United States.

3. That the United States shall be granted ... for establishment of naval, military and commercial bases in these Islands in exchange for their aid to the Commonwealth.

4. Free trade between the Philippines and the United States ... free basis.

5. That the Commonwealth shall have the sole interest in ... and interchanging consuls ... other nations.

6. ... training schools ... immediately to ... the people.

7. ... of our economic life ... and complete ... with the United States ...

THE INDEPENDENT

Largest Filipino-Owned Newspaper In Hawaii

Published Twice a Month by The Independent Publishing Company, 1-1 Canario Building (P. O. Box 1164), Hilo, Hawaii. T. H. No. 3353. Printed by The Hilo Tribune Herald, Limited

ARDO LAREZ ..... Managing Editor
AL G. ENAD ..... Associate Editor

E. Garma Laber
Manager, Manila News Bureau

$2.25 Per Year
Advertising Rates Furnished on Request

ALFRED PADAYAO ..... Advertising Manager

ALL RIGHTS RESERVED

LEST IT BE FORGOTTEN—

We advocate repeal of all territorial laws discriminatory to the Filipino residents of Hawaii, unlimited Filipino immigration to the United States, and naturalization rights for Filipino nationals.

We urge Filipino-American citizens to organize not for purposes of practical politics and racial voting, which is un-American, but for the great factor for civic good they can be.

We believe that a territorial Filipino civic organization sponsored by the Philippine Resident Commissioner's office is possible and advisable.

We appeal to the Filipinos on the plantations to take a more active part and wield greater leadership in the national celebrations and activities held in the cities in the name of the Filipino community.

We recognize as sound the principles laid down by federal law for labor-capital relations and we endorse the suggestions for their application made by Francisco Varona, chief of the National's division of the Philippine Resident Commissioner's office.

We encourage the establishment of more Filipino business firms not only for the prestige to the Filipinos but for the opportunities for employment and advancement it offers the growing youths who want to be more than just field hands.

We are of the opinion that a Deputy Commissioner's office in the Territory will do much to guide Filipino life in Hawaii and elevate the social standing of the Filipinos in the community.

We shall exert every effort to bring about general recognition of the fact the Filipinos in the Territory deserve the goodwill and attitude of the American citizenry.

We favor independence for the Philippines at the most practical time.

We maintain the United States owes it to the Filipino people and to herself to fortify adequately and totally defend the Commonwealth.

MORE OF THEM NEEDED

In the wake of the discussion of the question of whether or not to donate money to the Philippine commonwealth government through the mutual benefit societies in Hawaii, the Inanama has announced a scholarship loan award for one student of Filipino ancestry on each of the four big islands.

The total amount involved is $1,600, $400 for each student to be given him as follows: $100 for matriculation expenses, $50 for miscellaneous items, and $25 a month for 10 months.

So far as we know, this is the first decent public scholarship offer ever made Filipino students in the Territory and the Inanama is to be congratulated for making it. More such offers are needed and it is hoped that the other Filipino mutual benefit societies will follow the fine example of the Inanama.

Letters from the People

Hilo, Hawaii, T. H. April 3, 1941

Editor, The Independent:

I am an interested reader of your valuable paper, not only of its different dialects but of the contents also. I am desirous of learning both the Visayan and the Ilocano dialect and as such I am sure I would be able to understand the same by contributing part of my time reading the dialects mentioned above. That's one reason "The Independent" is worthy of reading.

Of its news, I am more than obliged to say that "The Independent" is better than those Filipino papers that I have read. I say it because it gives more news about Filipino endeavors which everybody likes to read, locally and abroad.

One thing worthy of special mention about this paper is its name, "The Independent", which to me is a great word, meaning it is "unafraid" and "unprejudiced."

In your issue of April 1st, 1941, I read an article of Mr. A. J. Montilla which convinced me much about "My business and your business" to oppose a move of raising money for either the Commonwealth or Independence. I am sure beyond doubt that Mr. Montilla i squite right of his move and I am above or 100% behind him in his endeavor. I am saying this because of the many years I have experienced in Hilo. I have seen many desirous of getting rich quick by pulling such funny stuffs, as of putting up benefits for so and so and then Mr. So and So does not get anything in turn.

There are some prominent friends who have done this thing before, soliciting from Filipinos, declaring to do this and that, but after all you see nothing but foams. These gentlemen sharks are now doing nice through that experience. I am not insinuating nor trying to hurt any individual in my statement, only to prove to the public that I have experienced and seen such rackets before as it is now seem still existing.

Dear Editor, my sincere wish is that we shall all unite, regardless who may we be for one cause, and that cause is democracy for the Motherland and Welfare for her people.

(Signed) R. C. LUNA, Hilo Hawaii

Filipino Aid Association Head Answers Montilla

By GONZALO MANIBOG,
President, Filipino Aid Association

It is my purpose to answer Mr. A. J. Montilla, a businessman of Hilo, who in his column "As I See It" published in the The Independent of April 1, 1941, discussed the question of raising money to be given to the national defense fund of the Philippine Commonwealth. He said that he is opposed to it because there is no appeal from our government for direct financial aid, that he questions the legality of raising money in the name of the Philippine government when there has been no instruction from it in that matter, when there is no official supervision.

He contends that the responsibility to defend our country lies in the United States, the sovereign power, that we had better save the money we raise to the needy, such as the aged and destitute and to poor students to to enable them to go thru school, etc.

We can not expect the Philippine government to ask its citizens abroad to help it foot the bill in the maintenance of its army. It would be a matter of humiliation, tantamount to admitting it is financially unable to maintain its domestic obligation to its own people.

It is true that while we are still under the protection and benediction of the Stars and Stripes the sovereign power owes us protection in consideration of the loyalty, obedience and respect we render to America but that would not prevent the Filipino citizens from demonstrating their love in a tangible way to the country of their birth. If a Filipino gives something of value to his country in a direct way, it is not a help in the sense of pity but in the sense of patriotism, a love of country which is in born to every patriotic son of any country.

When Henry Ford, the millionaire celebrates his birthday, when a more employee in his shop gives him something, he does not interpret it as a help, but as a gift, as a token of appreciation from his employee, and he will certainly appreciate the gift not as than the thing he receive.

I am [illegible] that it is not in the [illegible] money but in the [illegible] the [illegible] where the evil lies.

The Filipino Aid Association raised money to an amount of $16,000.00 from the members of its family in 1936 which went to the purchase of an airplane and some machine guns to be given as a gift to the Philippine Army during the First Anniversary of the Philippine Commonwealth. This demonstrates that where there is a harmony between the raising, the handling and the handlers, the result is excellent.

There were some organizations and perhaps some individual persons who raised money in the name of the Philippines, such as the defunct Philippine Civic League, Inc., but the failure did not lie in the raising of fund but in the handling by the handlers who spent what they had collected for their own needs. This failure to send the money they had collected to the fund of the National Defense Fund of the Commonwealth amply demonstrates the spot where the evil lies.

The Filipino Aid Association did not care to ask for authority from the Philippine government or from any potentate on earth to raise money from its own members, realizing that it is their patriotic duty to do so, and from the lowest citizen to the highest government official, such as President Quezon, appreciating the humble gift and more the spirit that accompanied it.

[illegible] ang pagkakanap na kabal Filipino ca bahani ni dava at [illegible] nga nga no Dutch East Indies [illegible]

ILOCANO SECTION

TI PANAGTAGINAYONMI ADDA KADAGITA IM-IMAYO

Maysa kadagiti napinget unay nga mangipagpagna iti panagdakkel ti The Independent inmay ditoy opisina itay naminsan nga aldaw ket kayatna ti maaddaan iti pammatalgued nga mangibaga nga ti warnakan tayo ket aglaylayonto nga saan nga agsarsardeng. Kinunana nga masapul kano nga adda malted kenkuana nga pammatalgued agsipod ta ado kano dagiti tattao nga agsakbay gapo kadagiti nakitkitada nga naar-aramid kadagiti immona nga aldaw; Dagidi daddoma kano nga periodiko nga natrogui kadagidi immaona nga aldaw ket saan da kano nga nagbayag.

No daddoma saanmi nga pabasolen dagiti tattao, ta kastay konadan-tay kan agsakbay ket maarospay.

Isot' gapona nga malpapilit ita nga imalditmi dagitoy nga binnatog tapno iti kasta ket mapatalguedan amin nga tattao nga agtarigagay nga agawat iti The Independent: Ti balligi ti uray ania nga banag nga aramiden adda kadagiti im-ima dagiti tattao. Ti Independent, agsipod ta seknanna ken panggepenna ti agservi iti kaadwan, adda met ti balligisna kadagiti im-ima dagiti tattao.

Kayatmi nga mailawlawag daytoy ta ita nga kayatmi nga ikari nga sidadayaw ti panangaramidmi iti amin nga kabaelanmi nga agblagto nga patinayon, kayatmi met nga nga ipalagip nga, kas kadagiti amin nga banbanag, ti balligimi adda met kadagita imimayo.

Kiddawenmi ngared ita kadakay amin, ay-ayatenmi nga kadaraan, ti panangsappuyotyo iti daytoy kakaisona unay nga Independiente nga periodiko tayo ditoy Hawaii tapno iti kasta ket saan tayo nga agdandanag ti saanna nga panagtaginyon.

LAGLAGIPENYO NGA TI BALLIGIMI BALLIGINTO TI KAADWAN.

Ciudad Berlin Nabomba

Ti armada ti Englatera binombardiona ti centro ti ciudad ti Berlin, Alemannia. Sasaoen ti damag nga dagiti babbaro a kita ti bomba ti inusar ti Englatera.

Sasaoen ti damag nga tallo nga horas ti cabayag daytoy a bombardio, ket dackel nga uram ti nagwara iti centro ti ciudad ti Berlin iso nga nagbettacan ti bomba.

Saap laeng nga ti ciudad ti Berlin ti nabombardio no diket pay iti bandana ti Norweste ti Alemannia.

Cona ti damag nga ti Stacion ti Navio idiay Brest, nabombardio pay casta met iti parrocarii ken ti stacion ti radio idiay Denmark.

Nayon ti damag; sangapulo ket meysa nga aeroplanos iti nadadael iti daytoy a pinagbabacal.

Note Heavy Buying Of Scrap Iron

MANILA—Heavy buying of scrap iron for export to Japan has been noted in local trade circles recently. According to some observers, the situation reflects the results of the U.S. licensing system which has adversely affected Japan's importation of ferro-metals and scrap iron from America.

The price of scrap iron is on the up because of the present demand. Big buyers are Chinese who send their scrap to China and Hongkong and also Japanese who fill out orders for their homeland.

Nippon, particularly, seems to be in desperate need of the commodity. Some Japanese firm is said to have attempted to salvage the sunken S.S. Pres. Quezon off the southern coast of Japan.

Tagaytay City To Be Renamed

Tagaytay City, which is the latest summer resort and drawing card of the Philippine tourist bureau, is to be "re-christened" Aurora City in honor of Mrs. Aurora Quezon, the First Lady of the Land. The Clarin Bill which provides for this change was approved March 22.

Songbat Iti Articolo Ni Apo Montilla

Daytoy ti sao ni Apo Manibog. "Iti panggep co iso iti innac pinangsungbat iti articolo ni Apo Montilla nga naipublicer iti pagiwarnac, The Independent, itay naudi nga iruruar na (April 1, 1941), nga cona na nga awan can ti bilin ti gobierno ti Filipinas iti pinagurong ti donacion a para defensa nacional.

Cona na pay nga iti pannacadefensa iti Filipinas adda iti ima ti America, ket nasaysayaat can pay ketdi nga tulongan dagiti lal-lacay a di macatrabajo ken dagiti pubre nga studiantes a saan nga macatuloy nga agadal.

No ti gobierno tay diay Filipinas ti ururayen tayo nga domawat iti tulong cadagiti annac na nga adda iti ganannaet, a daga diac utang a pattien ta nacababain unay.

Agpeyso unay nga iti pannacadefensa ti Filipinas adda iti salinong iti bandera iti America a supapac ket ngarud iti kinatuddio tayo kencuana nga saan nga dayta ti manglapped iti meysa a Filipino nga mangipakita iti ayat na iti nacayanacan na a daga. Ket no ti meysa a Filipino ipatpateg na dayta a daga ket cayat na iti tumolong saan a naalas.

Idi 1936 ti Filipino Aid Association, adda naurnong na nga $16,000.00 a iso nga naigatang iti meysa nga aeroplano ken sumagmamano a machine gun nga nairegalo iti armada iti Filipinas idi immona nga pannacacelebrar ti Man-Comunidad. Daytoy ti mangipakita iti kina adda ti harmonnia.

Adda sumagmamano nga organizacion ken tat-tao nga nagur-urnong ti pirak babaen ti nagan Filipinas, ngem daytoy nga pirak dimet dimmanon iti rebbengna a pagantongpalan.

Iti saan na nga pinagvalaigui daytoy nga aramid, saan nga babaen ti pinagurnong iti donacion no diket dagiti ogig-iggem iti daytoy nasao nga donacion ta gasteen da metten nga agservi kencuanan.

Ti Filipino Aid Association dina masapaapul ti pammalobus ti gobierno ti Filipinas iti pinagurnogan ti donacion ta daytoy ti mangipakita iti kinapatriotico, ket daytoy, manipud cababaan a tao ingana kangattuan nga official, cas ken Apo Quezon, appreciaren da unag daytoy nanomo nga regalo ken isi naispirituan a pinagdios ti ag-ngina iti impacoyog da."

Alitan Na Naman Sa Kapampanganan

Ang Kapangpanganan na kinaroroonan ng maraming Komunista at mga Sosialista ay ibinalitang nag-aapoy na naman ang alitan duon nuong nakaraang linggo, dahil sa pagpigil ng Gobernador Sotero Baluyot kay Patricio Yabut, isang Sosialista na mayor sa San Simon.

Ipinagutos ng gobernador na ilipat niya ang kanyang tungkulin sa pangalawang mayor na si Agustin Sese, Nasionalista.

Mahigit sa 23,000 na mga reserba ng hukbong Pilipino ang nagsipasok na magsanay sa loob ng sampong araw nuong Marso 19. Ito'y mahigit sa tinatantiyang bilang.

Ang akademyang militar ng pamahalaang Pilipinas na dinsa Bagyo ay mapapalipat sa Bayong Quezon na nasa dakong timog ng Unibersidad ng Pilipinas.

Si Alice Montizor ay bumalik sa Hilo ng nakaraang linggo pagkatapos magbakasion sa Honolulu.

Salisal Kina "Miss Hawaii"

Ba[illegible] iti pinangsukimat mi ti refer[illegible] as dagitoy talo nga kapopular[illegible] a babbalasang ditoy dakkel a isla[illegible] nagan da: Marie Flores, iti Paauilo; Felisa dela Cruz, iti Honomu; ken Loretta Rosario, iti Waimaku—itay calabes a taoen iso daman dagitoyen ti nagprimera, segunda ken tersera lugar, a cas pinagsasiganad ti naganda iti ngato.

Ita daytoy a salisal dakdakkel inanen a banag—iti dayao a magpod iso ti "Miss Hawaii", agturist a mapan Manila, nga pannakabagui ti Filipinos ditoy Hawaii inton maceslebraran ti Man-Communidad Filipinas iti daytoy a taoen. Mapadas to pay nga agparang iti cine nga maaramid diay Manila.

Daytoy a gundaway nga ipaay ti salisal a kinapopular iso amarugyan ita nga aldao.

Daytoy nga salisal masansan a maararamid sadi Manila, ipaay dagiti dadakkel a periodistas sadi Manila, ken uray pay dagiti familias dagiti natakneng a tatao diay Filipinas makiragup da. Ti votos maala adagiti balotas nga mayenprenta iti pagiwarnak "The Independent" ken iti pinaglako iti "SUBSCRIPTION" a kona iti sao ti ingles. Dagiti makisalisal agporciento da iti malako a SUBSCRIPTION a kona.

Daytoy nga salisal agultimon to no Septiembre 27, 1941, ket itinto mapagasatan maibaon to diay Manila, nga representante ti Filipinos ditoy, Maikkan to ti libre pasaje agapan ken agsubli, ket iti kaadda as idiay Manila sangailento t VELEZ-VELARDE MUSIC CO., agar-aramid kankancion ken tuktukar ken agente ti Artistas.

Daytoy a salisal maipaay cadagiti Filipinas a babbalasang. Daytoy saan laeng a salisal iti kinapopular ngem iti pay met kina pintas, education, tolento, ken karacter. cation, tolento, ken karacter.

Si Basilio Tabuso ay ipinagutos na hulihin dahil sa siya ay nakunan ng rebolber nuong siya ay lumusad sa Maynila na galing ditto sa Haway.

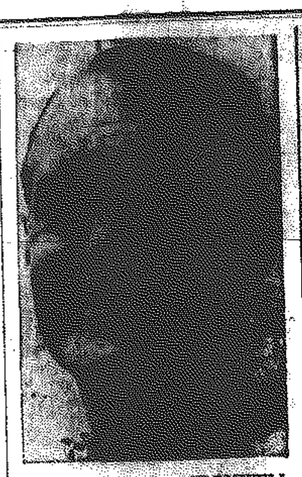

NI JAMES R. CROMWELL, millionario-economista-asawa iti meysa nga makipagtagalikoa ki dakkel a kukua "Tabakalera", Doris Duke. Naipadamag nga iso ti mapattapatta nga maibaon nga ag-High Commissioner ti Filipinas. Daytoy a damag masdaao da unay diay Manila, nangruna kadagiti pagiwarnak, kas iti Philippine Free Press, konkona da: Annia iti inaramidmi tapno maikan kam iti gundaway a kastoy. Ni "Jimmy" masapul seguro nga mataripato nga nasayaat agsipud iti pinagretera na nga Ministro iti Canada ken iti pannakasabak na iti kanditatora a para Senador itay Noviembre a nalabes. Ngem apay nga iso ti napili nga mapan Filipinas?

Uppat A Pensionada Magsublidan Filipinas

Calpasan ti talo a bulan a pinagyan da ditoy Territorio, da Drs. Fe and Carazon Delmondo, Misses Amparo Pablo ken Adela Salindong naglugan da idi nagliks ti vapor SS Presidente Coolidge, Marzo 25, 1941. Naretener da agsipud iti napasamak da diagracia idi cassangpet da diay Honolulu. Dagitoy nagasat a babbalasang naibaon da nga napan nagadal diay America, nga pensionado ti Gobierno Filipinas.

Ado dagiti nayaat nga gagayyem nga nangted iti naimpasuan a pammalobus (Aloha). Naipus da iti ado nga leis nga inriarcus dagiti gagayyem da a cas pakalagiagulpan da ditoy Territorio bayat ti pinagyan da.

Ado seguro dagiti maikawa iti [illegible] dagitoy a babbalasang [illegible] diay Honolulu.

Panagadal Iti P[illegible] Ken Nota

Tapno dimo malipatan, mangalaca nga umuna iti [illegible] ratmo dagiti bilin tapno matandaanem amin. Ket no [illegible] lawagan kadagitoy nga instruciones co mabalin mo ti [illegible] kaniak a personal, tapno maylaolawag kenka. Kadagi[illegible] likagum nga makaadal iti panagtokaran ti piano we[illegible] strumento, rugianda ngarud itan ti agbasa iti daytoy [illegible] dikay liwliwayan kada rumuar tapno awan ti mapalaha[illegible] Passit laeng a cantidad ti pagbayadyo kaniac no uma[illegible] a personal.

UMUNA A LECCION

Saludsod: Mano nga aldao ti maysa nga lawasna? (we[illegible] to nga aldao ti maysa nga lawasna. (Seven days) Dagi[illegible] agsasarunoda nga cancanayon—Lunes, Martes, Miercoles, [illegible] Sabado, Domingo, Lunes, Martes, Miercoles, Jueves, Vie[illegible] mingo; kasta a kanayon inganat pito wenno mano nga [illegible]

Iti musica, usaren met ti umuna nga pito nga letras ti [illegible] nga pangnagan kadagiti notas—A, B, C, D, E, F, G—A, B, [illegible] A, B, C, D, E, F, G, kasta a kanayon inganat maykawa[illegible] (Octaves) isu nga managanan a cas Lawasna a pagasa[illegible]

Uray ania nga aldao ti pangrugiam nga agbilang iti ma[illegible] na. Mabalin nga uray Jueves ket tirpusem inganat Miercoles [illegible] nga lawasna. Wenno saan rugiam iti aldao ti Sabado ti [illegible] Viernes ti sumaruno nga lawasna, ken dadduma pay.

Iti musica mabalin met nga rugian iti uray ania nga letra[illegible] nga letras ngem isu met laeng ti panagsasarunoda a cas iti [illegible] wasna. No rugiantay iti C, ti alpabetica iti musica, castoy [illegible] E, F, G, A, B, ken dadduma pay. Agpangato wenno agpa[illegible] ladas ti piano; ket no agpababa wenno agpa katigid ti tecla[illegible] masapul a baliktaden (reverse) ti agbasa a cas: B, A, G, F, E, [illegible] F, E, D, C. Saludsod: Mano nga kita ti tecladas ti addat iti pi[illegible] bat: Dua nga kita a tecladas. Purao ken Nangisit. Saludsod: M[illegible] ta a grupos ti nangisit a tecladas? Sungbat: Dua a grupos ti [illegible] tecladas. Grupo ti dua a nangisit, ken grupo ti tal-lo nga nan[illegible] ladas.

Tapno maadal ti nagan dagiti tecladas ti piano, masapul nga [illegible] ti posiciones dagiti tecladas. Umuna, sapulem ngarud ti grupo [illegible] nangisit nga batug ti pedal ti piano no agtugaoca iti tengnga ti p[illegible] nga masarakam iti batug ngarud ti makin katigid nga imam.

Kalbitem ti kaasitan nga purao nga teclada iti bandanat katigid [illegible] po ti dua a nangisit, ket dayta nga teclada isut managanan iti C [illegible] DO. Isut katengngaan amin kadagiti C iti isu amin nga tecladas [illegible] ti piano. Iti met nagan ti purao nga teclada iti nagbaetan ti dua [illegible] po ti nangisit, isu ti D wenno RE. Itan adda dua nga nota [illegible] mon. Padasem ngarud nga bilangen no mano nga C wenno D[illegible] mano nga D wenno RE ti addat iti rabao ti piano. No iti D wen[illegible] masarakan iti nagbaetan ti dua nga nangisit a teclada, no kas[illegible] wenno MI, masarakan met iti bandanat kanawan ti dua na[illegible] nga teclada. Kasta nga canayon ket kitaem amin dagiti E wenno [illegible] rabao ti piano. Salusod: Sadino ngarud maanen ti F wenno Fa?

Sungbat: Ti purao nga teclada iti bandanat katigid ti grupo ti ta[illegible] nga nangisit, isu dayta ti managanan ti F wenno Fa. Kitaem manen [illegible] mano nga F wenno Fa ti addat rabao ti piano. Ket iti met G, isut su[illegible] runo nga purao nga teclada kalpasan ti F. Isu daytat managanan G w[illegible] no Sol. Ti purao nga teclada nga sarunuen ti G wenno Sol, isut man[illegible] nan ti A wenno La. Ket no saputem ti B wenno Si, isut purao a tecla[illegible] nga masaracan iti bandanat kanawan ti grupo ti tal-lo a nangisit a [illegible] ladas ti piano. Tandaanan ngarud nga dagitoy notas nga F, G, A, B, [illegible] saracan ida iti babaen ti tecladas ti grupo ti tal-lo nga nangisit.

Itan, ammon ti luglugar dagiti notas nga agnagan ti C wenno DO; [illegible] wenno RE; E wenno Mi; F wenno Fa; G wenno Sol; A wenno LA; B w[illegible] no Si.

Hinode - Masam[illegible]

Hi[illegible]
(Naimas)
ken

Dagitoy A Sake Naimas
Da Nga Agpauneg, Mag[illegible]
Kababayan Store Ken Iti Amin Nga Tienda, Naaramid Iti Nangato A[illegible]
aramid Iti Tuktukt Bantay Haleakala, Maui.

Aloha - Masamune

Visayan . .

Inom Kamo Sa Sake Nga Makabuhong

Hinode Ug Aloha Sake

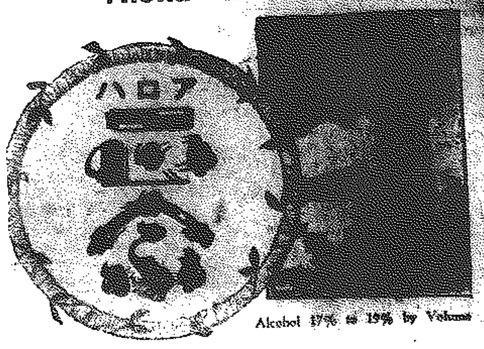

Binuhat Sa Labing Taas Nga Bungtod Sa Maui, Haleakala.
Anindot Nga Imnon Lamian, Makahubog Apan Dili Makahatag ug Sakit Sa Ulo.

Ayaw Usab Kamo Kalimot Sa Pagsangyaw Nga Inyong Nabasa Sa The Independent Ang Anuncio Sa Maong lamian Nga Sake.

Gibaligya Sa Kababayan Store Ug Sa Mga Tindahan Dinhi Sa Hawaii .

MAUI SAKE BREWERY CO., LTD.

17% to 19% Alcohol by Volume

Mention this Advertisement

Hawaii Hilo

THE INDEPENDENT

NP 4671

APRIL 17, 1941

MICROFILMED 1989
LIBRARY OF CONGRESS
PRESERVATION SERVICES